

STOOMTREIN KATWIJK LEIDEN

J. Pellenbargweg 1,
2235 SP Valkenburg (ZH)
tel: (071) 572 4275
fax: (071) 572 4276
E-mail: info@StoomtreinKatwijkLeiden.nl
Website: www.StoomtreinKatwijkLeiden.nl

College van Gedeputeerde Staten
in de provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Betreft: inrichtingsplan Valkenburgse Meer

Valkenburg, 18 december 2025

Geachte leden van het College

Naar wij hebben begrepen neemt uw college op 13 januari 2026 een besluit over het inrichtingsplan Valkenburgse Meer. Uw besluit en met name de inhoud en uitvoering van dit inrichtingsplan is van groot belang voor de hervatting van onze museumtreindienst rond het Valkenburgse Meer. Daarom vragen wij met deze brief uw aandacht voor het volgende.

Zoals u weet is door de instorting van een oever van het Valkenburgse Meer het niet meer mogelijk dat onze stoomtreinen een volledige ronde rondom het meer maken. Dit heeft geleid tot een dramatische daling van het aantal bezoekers en daarmee van onze inkomsten. Waar wij in 2024 nog ruim 38.000 bezoekers konden verwelkomen, bereiken wij in 2025 hoogst waarschijnlijk nog niet de 24.000 bezoekers. Helaas wordt het Valkenburgse Meer nu niet meer gezien als een veilig recreatiegebied.

Uw provincie heeft inmiddels aangegeven dat herstel van de ingestorte oever en daarmee ook van onze spoorbaan ter plekke, niet meer mogelijk is. Daarom wordt door u nu gekozen voor de aanleg van een nieuwe waterkering op de plaats zoals is aangegeven in een aangepast inrichtingsplan. Wij willen graag inzage in dit plan en daarop eventueel kunnen reageren.

Van uw medewerkers hebben wij begrepen dat een besluit over een mogelijke hervatting van de zandwinning in het Valkenburgse Meer nu is losgekoppeld van de uitvoering van het inrichtingsplan. Als uw college nu besluit tot vaststelling van dit inrichtingsplan is het voor onze stichting, maar ook voor de gehele recreatie in het gebied, van groot belang dat dit inrichtingsplan zo snel als mogelijk wordt uitgevoerd. Wij willen weer met onze treinen de volledige ronde kunnen rijden en het is ook voor wandelaars, fietsers en andere recreanten van belang dat het gehele gebied weer wordt opengesteld. De uitvoering van het inrichtingsplan is naar onze mening de plicht van de provincie Zuid-Holland en moet niet afhankelijk zijn van de zandwinner en zijn belangen. De uitvoering van dit inrichtingsplan moet dus niet onderwerp worden van een onderhandelingsproces met de zandwinner, maar moet nu op korte termijn door de provincie in uitvoering worden gegeven zodat wij weer de beschikking krijgen over een volledige spoorbaan rond het Valkenburgse Meer. Zoals eerder door ons betoogd zijn alle kosten hiermee verbonden voor rekening van de provincie.

Wij vragen u om ons zo spoedig mogelijk na 13 januari te informeren over uw besluit en de uitvoering van uw besluit.

Onze stichting heeft van 1970 tot en met 1992 treinritten per stoomtrein verzorgd over een 13 kilometer lange smalspoorlijn in het duingebied tussen Wassenaar en Katwijk. De provincie sprak in 1988 de wens uit dat onze stichting zou verhuizen naar een nieuw aan te leggen recreatiegebied Valkenburgse Meer waar wij dan een 3.5 kilometer lange smalspoorlijn rond het gehele Valkenburgse Meer mochten aanleggen. Dit is in 1993 vastgelegd in een erfpachtovereenkomst tussen de provincie en onze stichting waarbij voor het tracé van de smalspoorlijn een recht van medegebruik is vastgelegd. Uitgangspunt was dat in de periode 2000-2005 de zandwinning in het Valkenburgse Meer zou eindigen en het volledige gebied ter beschikking van de recreatie zou komen. Dit is doorkruist doordat de provincie in 2000 een nieuwe concessie zonder termijnen of einddatum verleende aan de zandwinner waardoor deze het bestaande meer mocht vergroten, verder verdiepen en de oevers steiler mocht afgraven. Hoewel het Hoogheemraadschap toen al betoogde dat steilere oevers grote risico's met zich meebrachten, heeft de provincie tot aan de Raad van State geprocedeerd om haar plan door te zetten. De instorting op 1 april 2025 is naar onze mening een direct gevolg van uw indertijd genomen besluit tot het toestaan van steilere oevers. Met ons is nooit door u overlegd over de nieuwe concessie en de consequenties voor de bestaande afspraken. Wij zijn van mening dat de zandwinning niet zou moeten worden hervat en het gehele gebied nu ter beschikking moet komen voor recreatie zoals ooit is afgesproken. Van de met de zandwinner overeengekomen geleidelijke overdracht van gronden naar de provincie is sinds 1993 helemaal niets terecht gekomen.

Door de concessie van 2000 kon onze spoorbaan niet worden voltooid. Pas na een aankondiging van een mogelijke juridische dwang kregen wij in 2019 toestemming de ontbrekende kilometer spoor over het zanddepot aan te leggen. In het voorjaar van 2022 mochten wij samen met uw gedeputeerde mevrouw De Zoete dit deel van de spoorbaan officieel openen. De vreugde was echter van korte duur want door de instorting van de oever op 1 april is onze spoorbaan weer onderbroken. Sinds die tijd voeren wij gesprekken met de provincie over nadeelcompensatie en hervatting van de treindienst op een zo groot mogelijk deel van de nog resterende spoorbaan. Helaas hebben deze gesprekken tot op heden tot geen enkel resultaat geleid.

Al direct na de instorting hebben wij aangedrongen op het bieden van mogelijkheden voor een zo lang mogelijke treinrit. Concreet hebben wij een voorstel ingediend vooromlegging van het spoor langs de plaats van de instorting. Dit voorstel is afgewezen als onhaalbaar gezien van de stabiliteit van de resterende oever. Een tweede voorstel is om - door onze vrijwilligers en op onze kosten - het zogenaamde omloopspoor ter hoogte van de Wetlands tijdelijk terug te laten plaatsen. Deze keermogelijkheid lag hier ook al in de periode 1993-2010 en is bij de vernieuwing van het spoor in 2010 niet terug geplaatst. Tot op heden loopt overleg hierover met de provincie op onbegrijpelijke wijze stuk op juridische voorbehouden.

Hoogachtend,

Bijlage: Notitie "Zandwinning Valkenburgse meer: een doodlopend spoor"